

არჩევნები საყოველთაო
ამომრჩეველი
დამხმარე სახელმძღვანელო
უბანი ხმა
დასვა
საყოველთაო
ხმა
ბმმმმმმმმ
თანახსორობა
უფლებს
კომისია
დემოკრატია
პარტიები
კანდიდატი
უბანი
ამომრჩეველი
ხმა
კარტის
ბადაწყვეტილება
კანონი
დასვა
დამკვირვებელი
კომისია
ბმმმმმმმ
თანახსორობა
ფარულობა
კანფისყრა
უბანი
მედი
საყოველთაო

**დამხმარე სახელმძღვანელო
უბანი ხმა
აღბილობრივი
თვითმმართველობის
ორბანოთა იურისტებისთვის**

სარჩევი

თავი 1. არჩევნების ჩატარების ძირითადი პრინციპები	2
თავი 2. ადგილობრივი თვითმმართველობის როლი საარჩევნო პროცესებში	3
2.1. საარჩევნო ადმინისტრაციის საქმიანობის ხელშეწყობა	3
2.2. საარჩევნო კომისიებისათვის არჩევნებისათვის საჭირო შენობა-ნაგებობების გადაცემის წესი ...	5
მიმართვის წარდგენის, მისი განხილვისა და გადაწყვეტილების მიღების წესი	5
2.3. ჩართულობა და შეზღუდვები წინასაარჩევნო აგიტაციისას და კამპანიისას	6
თავი 3. ადმინისტრაციული რესურსები	11
3.1. ადმინისტრაციული რესურსების გამოყენების აკრძალვა.....	11
3.2. საბიუჯეტო თანხების გამოყენების აკრძალვა.....	17
3.3. თანამდებობრივი ან სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენების აკრძალვა.....	19
3.4. საქართველოს პარლამენტის წევრობის კანდიდატის სტატუსის შეუთავსებლობა თანამდებობრივ მდგომარეობასთან	22
თავი 4. პასუხისმგებლობა საარჩევნო კანონმდებლობის დარღვევისათვის	24
4.1. ამონარიდი საქართველოს საარჩევნო კოდექსიდან	24
4.2. ამონარიდი ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსიდან	25
4.3. სამართალწარმოება	27
4.4. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა ოქმი	28

საქართველოში არჩევნების ჩატარების ძირითადი პრინციპებია:

- ▶ **საყოველთაო საარჩევნო უფლება** - საქართველოს ყოველ მოქალაქეს 18 წლის ასაკიდან აქვს რეფერენდუმში, პლემისციტში, სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების არჩევნებში მონაწილეობის უფლება. არჩევნებში, რეფერენდუმსა და პლემისციტში მონაწილეობის უფლება არა აქვს მოქალაქეს, რომელიც სასამართლოს განაჩენის საფუძველზე მოთავსებულია პენიტენციურ დაწესებულებაში, გარდა იმ პირისა, რომელმაც ჩაიდინა ნაკლებად მძიმე დანაშაული, აგრეთვე მხარდაჭერის მიმღებს, თუ იგი „ფსიქიატრიული დახმარების შესახებ“ საქართველოს კანონის შესაბამისად მოთავსებულია სტაციონარულ ფსიქიატრიულ დაწესებულებაში (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 3.ა; ა.გ).
- ▶ **თანასწორი საარჩევნო უფლება** - ყველა ამომრჩეველს კანონის ფარგლებში აქვს თანასწორი უფლებები და საარჩევნო უფლების რეალიზაციისათვის თანასწორი პირობები. ერთი და იმავე საარჩევნო ოლქის ყველა ამომრჩეველს ხმათა თანაბარი რაოდენობა აქვს (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 3.ბ).
- ▶ **პირდაპირი საარჩევნო უფლება** - საქართველოს პრეზიდენტს, საქართველოს პარლამენტის წევრს, თვითმმართველი ქალაქის/თემის საკრებულოს წევრს, თვითმმართველი ქალაქის/თემის მერს/გამგებელს ამომრჩეველები ირჩევენ უშუალოდ (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 3.გ).
- ▶ **კენჭისყრის ფარულობისა და ნების თავისუფალი გამოვლენის პრინციპი** - საქართველოში არჩევნები, რეფერენდუმი და პლემისციტი ტარდება ფარული კენჭისყრით (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 3.დ). საქართველოს საარჩევნო კანონმდებლობით აკრძალულია ნებისმიერი ზემოქმედება, რომელიც

ზღუდავს ამომრჩევლის ნების თავისუფალ გამოვლენას. დაუშვებელია კონტროლი ამომრჩევლის ნების გამოვლენაზე (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 3.დ).

თავი 2

ადგილობრივი თვითმმართველობის როლი საარჩევნო პროცესებში

2.1. საარჩევნო ადმინისტრაციის საქმიანობის ხელშეწყობა

მუნიციპალიტეტის შესაბამის ორგანოები საქართველოს საარჩევნო კოდექსის თანახმად, ვალდებული არიან, საოლქო საარჩევნო კომისიას მიაწოდონ მათ ხელთ არსებული ინფორმაცია, რომლის საფუძველზეც საარჩევნო კომისია ადგენს და აზუსტებს საარჩევნო უბანში შემავალი ყველა საცხოვრებელი შენობა-ნაგებობის ნუსხასა და მისამართებს, აგრეთვე იმ შენობა-ნაგებობათა ნუსხასა და მისამართებს, რომლებიც საქართველოს საარჩევნო ადმინისტრაციამ შეიძლება გამოიყენოს საარჩევნო მიზნებისთვის (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 23.2);

სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები, საქართველოს საარჩევნო კოდექსის თანახმად, ვალდებულ არიან:

- ▶ საარჩევნო კომისიებს დროებით და უსასყიდლოდ გადასცენ არჩევნების მომზადებისა და ჩატარებისათვის საჭირო შენობა-ნაგებობა და ინვენტარი და უზრუნველყონ გადაცემული შენობა-ნაგებობის კომუნალური ხარჯების დაფარვა (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 58.1);
- ▶ სათანადო შენობა-ნაგებობების არსებობის შემთხვევაში საარჩევნო უბნისთვის გამოყონ ისეთი

შენობა-ნაგებობა, რომელიც ყველა ამომრჩევლისათვის იქნება ხელმისაწვდომი. ასეთი შენობა-ნაგებობის არარსებობის შემთხვევაში, სადაც ეს შესაძლებელია, უზრუნველყონ კენჭისყრის დღისთვის შენობა-ნაგებობის ადაპტაცია (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 58.1¹).

ყურადღება!

საუბნო საარჩევნო კომისია არ უნდა განთავსდეს და კენჭისყრის ადგილი არ უნდა გამოიყოს იმავე შენობაში, რომელშიც განთავსებულია:

- ▶ პარტია;
- ▶ სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც საარჩევნო უბნის ტერიტორიაზე არ არის სხვა, შესაფერისი შენობა კენჭისყრის ჩასატარებლად. სათანადო გადაწყვეტილებას იღებს საოლქო საარჩევნო კომისია;
- ▶ პოლიციის ან საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოების სამსახურის დანაყოფი (გარდა გამონაკლის შემთხვევაში შექმნილი საუბნო საარჩევნო კომისიისა).

ყურადღება!

აკრძალულია პარტიის, პარტიის/საარჩევნო ბლოკის/ამომრჩეველთა საინიციატივო ჯგუფის საარჩევნო შტაბის იმ შენობაში განთავსება, სადაც საარჩევნო კომისიაა განთავსებული. (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 19.8¹ და 58.2¹).

2.2. საარჩევნო კომისიებისათვის არჩევნებისათვის საჭირო შენობა-ნაგებობების გადაცემის

საარჩევნო კომისია არჩევნების მომზადებისა და ჩატარებისათვის საჭირო შენობა-ნაგებობისა და ინვენტარის გადაცემის მიზნით, მიმართავს შესაბამის ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს (საქართველოს კანონი სახელმწიფო ქონების შესახებ - მუხლი 35.3).

ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანო უფლებამოსილია ხელმძღვანელის ინდივიდუალური ადმინისტრაციულ-სამართლებრივი აქტის საფუძველზე, მიღება-ჩაბარების აქტით საარჩევნო კომისიას სარგებლობაში გადასცეს მის ბალანსზე რიცხული ქონება (საქართველოს კანონი სახელმწიფო ქონების შესახებ - მუხლი 35.2).

მიმართვის წარდგენის, მისი განხილვისა და გადაწყვეტილების მიღების წესი

საარჩევნო კომისიის მიმართვა უნდა შეიცავდეს საარჩევნო კომისიის დასახელებას და ქონების გადაცემის თაობაზე დასაბუთებულ მოთხოვნას.

ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანო ქონების სარგებლობაში გადაცემის მოთხოვნით მიმართვის წარდგენიდან 2 კვირის ვადაში განიხილავს და იღებს გადაწყვეტილებას მოთხოვნილი ქონების გადაცემის თაობაზე, წერილობითი თანხმობა უნდა შეიცავდეს:

- ▶ ქონების მიმღები ორგანოს დასახელებას;
- ▶ ქონების დასახელებასა და დახასიათებას;
- ▶ ქონების სარგებლობის უფლებით გადაცემის ვადას;
- ▶ ქონების გადაცემის სხვა პირობებს (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).

მიღება-ჩაბარების აქტი უნდა გაფორმდეს გადაწყვეტილების მიღებიდან არა უგვიანეს 1 თვის ვადაში (საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 1 ოქტომბრის დადგენილება №302 "სახელმწიფო, აფხაზეთის ან აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის, ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს ან საჯარო სამართლის იურიდიული პირისათვის სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ქონების სარგებლობაში გადაცემის შესახებ მიმართვის წარდგენის, მისი განხილვისა და გადაწყვეტილების მიღების წესის დამტკიცების თაობაზე").

2.3. ჩართულობა და შეზღუდვები წინასაარჩევნო აგიტაციისას და კამპანიისას

წინასაარჩევნო კამპანია (აგიტაცია)

წინასაარჩევნო კამპანია არის საარჩევნო სუბიექტის/საარჩევნო სუბიექტობის კანდიდატის მიერ არჩევნებში მონაწილეობისა და გამარჯვების მიზნით ჩატარებულ ღონისძიებათა ერთობლიობა (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 2.3).

წინასაარჩევნო აგიტაცია გულისხმობს ამომრჩეველთა მოწოდებას საარჩევნო სუბიექტის/საარჩევნო სუბიექტობის კანდიდატის მხარდასაჭერად ან საწინააღმდეგოდ, აგრეთვე ნებისმიერ საჯარო მოქმედებას, რომელიც ხელს უწყობს, ან ხელს უშლის მის არჩევას (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 2.3¹).

წინასაარჩევნო აგიტაციად მიიჩნევა ასევე, ნებისმიერი საჯარო მოქმედება, რომელიც შეიცავს წინასაარჩევნო კამპანიის ნიშნებს, მათ შორის (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 2.3¹):

- ▶ წინასაარჩევნო ღონისძიების ორგანიზება/ჩატარებაში მონაწილეობა;

- ▶ საარჩევნო მასალების შენახვა, ან გავრცელება;
- ▶ მხარდამჭერთა სიებზე მუშაობა;
- ▶ პოლიტიკური პარტიების წარმომადგენლობებში ყოფნა.

წინასაარჩევნო კამპანია (აგიტაცია) იწყება არჩევნების დანიშვნის თაობაზე გამოცემული სამართლებრივი აქტის გამოქვეყნებისთანავე. პოლიტიკური პარტიები და საარჩევნო სუბიექტობის კანდიდატები სარგებლობენ თანასწორი უფლებებით და აკისრიათ თანაბარი ვალდებულებები საარჩევნო კოდექსით დადგენილი წესით (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 45.1).

წინასაარჩევნო აგიტაციის გაწევის და აგიტაციაში მონაწილეობის უფლება არა აქვს:

- ▶ მოსამართლეებს;
- ▶ გენერალურ აუდიტორს;
- ▶ საარჩევნო კომისიების წევრებს;
- ▶ საქართველოს სახალხო დამცველს;
- ▶ უცხო ქვეყნის მოქალაქესა და ორგანიზაციას;
- ▶ საქველმოქმედო და რელიგიურ ორგანიზაციებს;
- ▶ საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიისა და საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის წევრებს;
- ▶ საქართველოს შინაგან საქმეთა და თავდაცვის სამინისტროების, პროკურატურის, საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოებისა და დაზვერვის სამსახურისა და სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის საჯარო მოხელეებს;

- ▶ სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების საჯარო მოხელეებს - სამუშაო საათების განმავლობაში ან/და როდესაც ისინი უშუალოდ ასრულებენ **სამსახურებრივ ფუნქციებს** (აღნიშნული შეზღუდვა არ ვრცელდება საარჩევნო კოდექსით გათვალისწინებულ პოლიტიკურ თანამდებობის პირებზე¹ (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 49.2)).

აკრძალულია წინასაარჩევნო კამპანიის ჩატარება შემდეგ დაწესებულებათა შენობებში:

- ▶ სასამართლოები;
- ▶ სამხედრო ნაწილები;
- ▶ საქართველოს აღმასრულებელი ხელისუფლების დაწესებულებები.

სააგიტაციო მასალა

წინასაარჩევნო კამპანიის (აგიტაციის) პერიოდში პოლიტიკურ პარტიას, საარჩევნო სუბიექტობის კანდიდატს, საარჩევნო სუბიექტს უფლება აქვთ დაამზადონ წინასაარჩევნო მოწოდებები, განცხადებები, წარწერები, ფურცლები, ფოტომასალები და სხვა. აკრძალულია მათი გავრცელებისთვის ხელის შეშლა და ჩამორთმევა, აგრეთვე სააგიტაციო დანიშნულების ავტოსატრანსპორტო და სპეციალური მოწყობილობით აღჭურვილი სხვა საშუალებების ჩამორთმევა და წინასაარჩევნო აგიტაციის მიზნით მათი გამოყენებისათვის ხელის შეშლა (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 45.2).

¹ პოლიტიკური თანამდებობის პირი - საქართველოს პრეზიდენტი, საქართველოს პარლამენტის წევრი, საქართველოს პრემიერ-მინისტრი, საქართველოს მთავრობის სხვა წევრები და მათი მოადგილეები, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლესი წარმომადგენლობითი ორგანოების წევრები, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების მთავრობათა ხელმძღვანელები, აგრეთვე ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს წევრი და აღმასრულებელი ორგანოს ხელმძღვანელი, სახელმწიფო რწმუნებული - გუბერნატორი.

სააგიტაციო მასალები შეიძლება გამოიფინოს შენობა-ნაგებობებსა და სხვა ობიექტებზე მათი მესაკუთრეების, ან მფლობელების თანხმობის შემთხვევაში (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 46.1).

ყურადღება!

აკრძალულია სააგიტაციო მასალის განთავსება/გაკვრა საკულტო ნაგებობებზე, კულტურული მემკვიდრეობის შენობა-ნაგებობებზე, სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების, სასამართლოების, პროკურატურის, სამხედრო შენაერთებისა და პოლიციის, საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოებისა და დაზვერვის სამსახურების და სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის დანაყოფების შენობების ინტერიერსა და ექსტერიერში, აგრეთვე საგზაო ნიშნებზე (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 46.2).

ყურადღება!

დაუშვებელია და კანონით ისჯება სააგიტაციო მასალის ჩამოხსნა, ჩამოხევა, დაფარვა ან დაზიანება, თუ ისინი აკრძალულ ადგილებში არ არის განთავსებული (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 46.7¹).

ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები ვალდებული არიან, საარჩევნო კოდექსით დადგენილი აკრძალვების გათვალისწინებით განსაზღვრონ იმ შენობა-ნაგებობების ჩამონათვალი, რომლებზედაც სააგიტაციო მასალის განთავსება აკრძალულია, და განსაზღვრონ ადგილები ან/და დადგან სტენდები სააგიტაციო მასალის გასაკრავად და გამოსაფენად. სტენდი უნდა იყოს იმ ზომის, რომ სააგიტაციო მასალის გამოფენისას ყველა საარჩევნო სუბიექტი უზრუნველყოფილი იყოს თანაბარი პირობებით (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 46.4)

სააგიტაციო მასალის გასაკრავად და გამოსაფენად გამოყოფილი ადგილების ან/და დადგმული სტენდების თაობაზე **ინფორმაცია** ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებმა უნდა გამოაქვეყნონ არჩევნების დანიშნვიდან **არა უგვიანეს 10 დღისა** (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 46.5).

არჩევნების საბოლოო შედეგების ოფიციალურად გამოქვეყნებიდან 15 დღის ვადაში საარჩევნო სუბიექტები ვალდებული არიან უზრუნველყონ სააგიტაციო მასალის ჩამოხსნა, წინააღმდეგ შემთხვევაში მათ დაეკისრებათ საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული პასუხისმგებლობა (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 46.8).

შეკრებები და მანიფესტაციები

წინასაარჩევნო აგიტაციის პერიოდში პოლიტიკურ პარტიებს, საარჩევნო სუბიექტობის კანდიდატებს, საარჩევნო სუბიექტებსა და მათ მხარდამჭერებს უფლება აქვთ (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 45.3,6):

- ▶ გამოვიდნენ მომავალი საქმიანობის პროგრამით;
- ▶ გამართონ შეხვედრები ამომრჩევლებთან;
- ▶ მოაწყონ შეკრებები, მასობრივი საჯარო გამოსვლები.

ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები ვალდებული არიან ხელი შეუწყონ პოლიტიკურ პარტიებს/საარჩევნო სუბიექტებს ამომრჩევლებთან შეხვედრებისა და კრებების, საჯარო დებატებისა და დისკუსიების, შეკრებებისა და მანიფესტაციების ორგანიზებასა და ჩატარებაში და უზრუნველყონ აღნიშნული ღონისძიებების უსაფრთხოება (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 45.6).

ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები ვალდებული არიან წინასაარჩევნო კამპანიის

დაწყებიდან **5 დღის ვადაში** შეადგინონ და გადასცენ საოლქო საარჩევნო კომისიას იმ შენობა-ნაგებობების ნუსხა, სადაც შესაძლებელია ჩატარდეს წინასაარჩევნო კამპანია (აგიტაცია) (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 45.9). ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოთა მიერ გამოყოფილი შენობა-ნაგებობების ნუსხა ქვეყნდება აგრეთვე ცესკოს ვებგვერდზე.

თუ შეკრება, ან მანიფესტაცია ტრანსპორტის სავალ ადგილას იმართება, ან ტრანსპორტის მოძრაობას აფერხებს, სავალდებულოა მერიის (გამგეობის) **წინასწარი გაფრთხილება. მერია (გამგეობა) ვალდებულია დადგენილი წესით უზრუნველყოს სათანადო პირობები და განსაზღვროს ტრანსპორტის სავალი ალტერნატიული მარშრუტი** (კანონი შეკრებების და მანიფესტაციების შესახებ - მუხლი 5.1; მუხლი 11^{1.5}).

თავი 3

ადმინისტრაციული რესურსები

3.1. ადმინისტრაციული რესურსების გამოყენების აკრძალვა

ადმინისტრაციული რესურსი არის მატერიალური ფასეულობა - ქონება, რომელიც აუცილებელია სახელმწიფოებრივი ფუნქციების შესასრულებლად. წინასაარჩევნო აგიტაციაში მონაწილეობის უფლების მქონე პირებს **ეკრძალებათ** რომელიმე პოლიტიკური პარტიის, საარჩევნო სუბიექტობის კანდიდატის, საარჩევნო სუბიექტის მხარდასაჭერად ან საწინააღმდეგოდ წინასაარჩევნო აგიტაციისა და კამპანიის წარმოების პროცესში შემდეგი სახის ადმინისტრაციული რესურსების **გამოყენება**:

- ▶ სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების მიერ,

აგრეთვე იმ ორგანიზაციების მიერ, რომლებიც საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ფინანსდებიან, დაკავებული შენობების გამოყენება იმ შემთხვევაში, თუ სხვა პოლიტიკურ პარტიებს, საარჩევნო სუბიექტობის კანდიდატებს, საარჩევნო სუბიექტებს არა აქვთ იმავე ან ანალოგიური დანიშნულების შენობების იმავე პირობებით გამოყენების შესაძლებლობა; (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 48.1.ა);

კომენტარი/განმარტება - საარჩევნო კოდექსის 48-ე მუხლის პირველი პუნქტის ”ა” ქვეპუნქტში აღნიშნული რესურსების ერთი პოლიტიკურ პარტიის, საარჩევნო სუბიექტობის კანდიდატის ან საარჩევნო სუბიექტის მიზნებისთვის გამოყენების შემთხვევაში, თუ იგივე სახის შესაძლებლობა სხვა პოლიტიკურ პარტიას, საარჩევნო სუბიექტობის კანდიდატს ან საარჩევნო სუბიექტს არ მიეცა, ჩაითვლება ადმინისტრაციული რესურსის თანაბარი ხელმისაწვდომობის პრინციპის დარღვევად იმ თანამდებობის პირის მიერ, ვინც უმოქმედობით ან დაუსაბუთებელი უარით არ დააკმაყოფილებს მოთხოვნას.

პოლიტიკური პარტიის, საარჩევნო სუბიექტობის კანდიდატის ან საარჩევნო სუბიექტის შესაბამის მიმართვას, როგორც წესი, დასაბუთებული წერილობითი პასუხი უნდა გაეცეს მიმართვიდან არაუმეტეს 24 საათისა, რა დროშიც პასუხის გაუცემლობა ჩაითვლება მიმართვაზე უარის თქმად. აღნიშნული წესიდან გამონაკლისი დაიშვება ობიექტური მიზეზის არსებობის შემთხვევაში.

აღნიშნული ნორმა ასევე მოიცავს: იმ პირების სარგებლობაში არსებული სახელმწიფო და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოთა შენობა-ნაგებობებს, რომლებიც მათ გადაცემული აქვთ ხელშეკრულების საფუძველზე გარკვეული ფუნქციის შესასრულებლად.

- ▶ სახელმწიფო ხელისუფლების ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების საკუთრებაში არსებული სატრანსპორტო საშუალებების გამოყენება (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 48.1.გ);

კომენტარი/განმარტება - იკრძალება სახელმწიფო ხელისუფლების ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების საკუთრებაში არსებული სატრანსპორტო საშუალებების გამოყენება, ამასთან შეზღუდვა არ ვრცელდება სახელმწიფო-პოლიტიკური თანამდებობის პირების მიერ მათი სამსახურობრივი ავტომანქანების გამოყენებაზე, რომელთა დაცვას კანონით დადგენილი წესით უზრუნველყოფს სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახური² (საარჩევნო კოდექსის - მუხლი 48.2).

- ▶ სახელმწიფო ხელისუფლების დაწესებულებებისათვის ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოებისა და იმ ორგანიზაციებისათვის, რომლებიც საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან ფინანსდებიან (გარდა პოლიტიკური პარტიებისა), განკუთვნილი საკომუნიკაციო საშუალებების, საინფორმაციო მომსახურებისა და სხვადასხვა სახის ტექნიკის გამოყენება (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 48.1.ბ).

² საქართველოს კანონის “სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის შესახებ” მე-5 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის დასაცავ პირებს საარჩევნო კოდექსის მიზნებისათვის წარმოადგენენ: საქართველოს პრეზიდენტი, საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე; საქართველოს პრემიერ-მინისტრი; აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლეს საკანონმდებლო და აღმასრულებელ ხელისუფლებათა ორგანოების ხელმძღვანელები.

საქართველოს მთავრობის გადაწყვეტილებით, აღნიშნული კანონის მე-5 მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, პერსონალური დაცვა შეიძლება დაენიშნოს ან მოეხსნას: საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილეს; საქართველოს პარლამენტის წევრს; საქართველოს მთავრობის წევრს; საქართველოს სხვა სახელმწიფო უწყების ხელმძღვანელს; საქართველოს სახელმწიფო ხელისუფლების მაღალი რანგის თანამდებობის პირს სამსახურობრივი უფლებამოსილების პერიოდში.

კომენტარი/განმარტება - საარჩევნო კოდექსის 48-ე მუხლის პირველი პუნქტის ”ზ” ქვეპუნქტის მიზნებისათვის ორგანიზაციებად, რომელთა დაფინანსება ხდება სახელმწიფო ბიუჯეტიდან, განიხილებიან სახელმწიფოს წილობრივი მონაწილეობით შექმნილი საჯარო და კერძო სამართლის იურიდიული პირები. ორგანიზაციები, რომელთა დაფინანსება ხდება საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან - საჯარო და კერძო სამართლის ის იურიდიული პირები, რომლებშიც სახელმწიფო წილი შეადგენს 20%-ს ან მეტს.

უწყებათაშორისი კომისია

საჯარო მოსამსახურეების მიერ საარჩევნო კანონმდებლობის დარღვევის პრევენციისა და დარღვევებზე რეაგირების მიზნით, უწყებათაშორისი საქმიანობის კოორდინაციისა და შესაბამისი წინადადებების შემუშავების უზრუნველსაყოფად, უწყებათაშორისი კომისია მორიგი საერთო არჩევნების შემთხვევაში იქმნება არაუგვიანეს არჩევნების წლის 1 ივლისისა, ხოლო საქართველოს პარლამენტის რიგგარეშე, შუალედური ან ხელახალი არჩევნების, აგრეთვე საქართველოს პრეზიდენტის რიგგარეშე ან ხელახალი არჩევნების შემთხვევაში-არჩევნების დანიშვნიდან 3 დღის ვადაში.

საქართველოს პარლამენტის 2016 წლის 8 ოქტომბრის არჩევნებისთვის თავისუფალი და სამართლიანი არჩევნებისთვის უწყებათაშორისი კომისია შეიქმნა საქართველოს იუსტიციის მინისტრის 2016 წლის 29 ივნისის №140 ბრძანებით.

უწყებათაშორისი კომისიის საქმიანობის წესი განისაზღვრება კომისიის დებულებით³, რომელსაც ამტკიცებს საქართველოს იუსტიციის მინისტრი.

კომისიის უფლებამოსილება

საქართველოს საარჩევნო კოდექსის შესაბამისად და კომისიის დებულების მიზნიდან გამომდინარე, კომისია:

- ▶ უზრუნველყოფს უწყებათაშორისი საქმიანობის კოორდინაციას და ხელს უწყობს დიალოგს საქართველოს მთავრობასა და არჩევნებში ჩართულ ყველა დაინტერესებულ მხარეს შორის. ამ მიზნით, კომისია თანამშრომლობს კვალიფიციურ საარჩევნო სუბიექტებთან, აგრეთვე, საარჩევნო პროცესში ჩართულ სხვა პოლიტიკურ პარტიებთან/საარჩევნო ბლოკებთან, ადგილობრივ და საერთაშორისო ორგანიზაციებთან, დამკვირვებლებსა და სხვა დაინტერესებულ პირებთან;
- ▶ უზრუნველყოფს საარჩევნო პროცესში ჩართული სუბიექტებისგან საჯარო მოსამსახურეების მიერ საარჩევნო კანონმდებლობის დარღვევის შესახებ მიღებული ინფორმაციის, ასევე, მედიით გავრცელებული ცნობების გადამოწმებას;
- ▶ განიხილავს საკითხებს, რომლებიც უკავშირდება საჯარო მოსამსახურეების მიერ საქართველოს საარჩევნო კანონმდებლობის დარღვევის ფაქტებთან მიმართებით მედიით გავრცელებულ ინფორმაციას, აგრეთვე, იმ დარღვევების შესახებ ინფორმაციას, რომელთაც კომისიას აწვდიან პოლიტიკური გაერთიანებები (საარჩევნო სუბიექტები) ან დამკვირვებელი ორგანიზაციები.

³ კომისიის დებულება და შემადგენლობა იხილეთ შემდეგ ბმულზე: <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/3301453>

- ▶ საარჩევნო კანონმდებლობის დარღვევის პრევენციისა და დარღვევებზე რეაგირების მიზნით, კომისია შეიმუშავებს წინადადებებსა და რეკომენდაციებს საჯარო მოსამსახურეების, ადმინისტრაციული ორგანოების, საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისიისადმი და მიმართავს მათ შესაბამისი ღონისძიებების გონივრულ ვადაში გატარების მოთხოვნით.

კომისიის საქმიანობის წესი

უწყებათაშორისი კომისია იკრიბება საჭიროებისამებრ, მაგრამ არანაკლებ 2 კვირაში ერთხელ, ხოლო საარჩევნო სუბიექტების რეგისტრაციის ვადის ამოწურვის შემდეგ - არანაკლებ კვირაში ერთხელ (კენჭისყრის დღემდე არა უგვიანეს 30-ე დღიდან არჩევნების საბოლოო შედეგების გამოქვეყნებამდე).

კომისია უფლებამოსილია, თუ კომისიის სხდომას ესწრება წევრთა ნახევარზე მეტი. გადაწყვეტილებები მიიღება დამსწრეთა ხმების უმრავლესობით. ხმათა გაყოფის შემთხვევაში გადამწყვეტია კომისიის თავმჯდომარის ხმა.

კომისიის საქმიანობის საჯაროობის უზრუნველყოფის მიზნით, კომისიის სხდომაზე შეიძლება მოწვეულ იქნენ კვალიფიციური საარჩევნო სუბიექტების, სხვა პოლიტიკური პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკების, ადგილობრივი და საერთაშორისო დამკვირვებელი ორგანიზაციების, აგრეთვე კომისიის თავმჯდომარის გადაწყვეტილებით სხვა დაინტერესებული პირებისა და საარჩევნო პროცესში ჩართული სუბიექტების თითო წარმომადგენელი. კომისია თანამშრომლობს კვალიფიციურ საარჩევნო სუბიექტებთან, აგრეთვე, სხვა პოლიტიკური პარტიებისა და საარჩევნო ბლოკებთან. მათი წარმომადგენლები სათათბირო ხმის

უფლებით მონაწილეობენ კომისიის საქმიანობაში და კომისიას მიაწვდიან ინფორმაციას საჯარო მოსამსახურეების მიერ საარჩევნო კანონმდებლობის დარღვევის შესახებ.

კომისიის სხდომაფორმდება ოქმით, რომელსაც ხელს აწერენ კომისიის თავმჯდომარე და მდივანი. კომისიის სხდომის ოქმი საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს ვებგვერდზე ქვეყნდება.

3.2. საბიუჯეტო თანხების გამოყენების აკრძალვა

არჩევნების დღემდე მე-60 დღიდან არჩევნების დღის ჩათვლით აკრძალულია:

- ▶ ისეთი პროექტების/პროგრამების განხორციელება, რომლებიც მანამდე არ იყო გათვალისწინებული საქართველოს სახელმწიფო, ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკურ ან ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც პროექტები/პროგრამები ფინანსდება არჩევნების დღემდე არანაკლებ 60 დღით ადრე შესაბამისი ბიუჯეტის სათანადო პროგრამული კოდით გათვალისწინებული ასიგნებების ფარგლებში ან/და ამ ასიგნებებიდან გამოყოფილი სახსრებით, აგრეთვე დონორების მიერ გამოყოფილი სახსრებით (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 49.3).
- ▶ სოციალური გასაცემლების (პენსია, სოციალური დახმარება, შემწეობა და სხვა) ოდენობის ზრდა, გარდა იმ გასაცემლებისა, რომელთა ოდენობის ზრდა საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებული იყო არჩევნების დღემდე არანაკლებ 60 დღით ადრე, აგრეთვე ისეთი სოციალური გასაცემლების (პენსია, სოციალური დახმარება, შემწეობა და სხვა) ან/და შეღავათების

დაწესება, რომლებიც არჩევნების დღემდე არანაკლებ 60 დღით ადრე გათვალისწინებული არ იყო საქართველოს კანონმდებლობით (ამ წესების დარღვევის შემთხვევაში უფლებამოსილ პირს⁴ შეუძლია მიმართოს მხოლოდ სასამართლოს და მოითხოვოს ხარჯების შეჩერება) (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 49.4).

ყურადღება!

აღნიშნული აკრძალვები არ ვრცელდება სტიქიური უბედურების ან სხვა ფორსმაჟორული გარემოების შედეგების სალიკვიდაციო ღონისძიებებისა და საარჩევნო კოდექსის შესაბამისად სახელმწიფო ან/და მუნიციპალიტეტის ორგანოთა მიერ კენჭისყრის შენობის მოწყობის ან/და სარემონტო სამუშაოების დაფინანსებაზე (საარჩევნო კოდექსი - 49.5).

წინასაარჩევნო კამპანიის პერიოდში აკრძალულია:

- ▶ საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის/ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტის სახსრებით ისეთი სააგიტაციო მასალის, ვიდეო-ან აუდიო მასალის დამზადება, ვებგვერდის ან მისი ნაწილის შექმნა, რომელშიც/რომელზედაც ასახულია ესა თუ ის საარჩევნო სუბიექტი/პოლიტიკური პარტია ან მისი არჩევნებში მონაწილეობის რიგითი ნომერი ან/და რომელიც შეიცავს ამა თუ იმ საარჩევნო სუბიექტის/პოლიტიკური პარტიის მხარდასაჭერ/საწინააღმდეგო ინფორმაციას.

---

⁴ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 22-ე-25-ე მუხლებით გათვალისწინებული პირები

- ▶ საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის/ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტის სახსრებით დამზადებულ სოციალურ რეკლამაში საარჩევნო სუბიექტის/პოლიტიკური პარტიის ან მისი რიგითი ნომრის გამოყენება (საარჩევნო კოდექსის 49-ე მუხლის მე-6 პუნქტი.)

ყურადღება!

აკრძალულია საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის/ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულის ბიუჯეტის დაფინანსებით ორგანიზებულ ღონისძიებაზე/პრეზენტაციაზე ორგანიზატორის მიერ წინასაარჩევნო აგიტაციის გაწევა. აღნიშნული ქმედება ჩაითვლება ადმინისტრაციული რესურსის გამოყენებად (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 45.7).

3.3. თანამდებობრივი ან სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენების აკრძალვა

წინასაარჩევნო აგიტაციაში მონაწილეობის უფლების მქონე პირს⁵, რომელსაც სახელმწიფო ხელისუფლების ან ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოში უკავია თანამდებობა, ეკრძალება

⁵ წინასაარჩევნო აგიტაციის გაწევის და აგიტაციაში მონაწილეობის უფლება აქვს ნებისმიერ პირს, გარდა: ა) საარჩევნო კომისიის წევრისა; ბ) მოსამართლისა; გ) საქართველოს შინაგან საქმეთა და თავდაცვის სამინისტროების, პროკურატურის, დაზვერვის სამსახურისა და სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის საჯარო მოხელეებისა; დ) გენერალური აუდიტორისა; ე) საქართველოს სახალხო დამცველისა; ვ) უცხო ქვეყნის მოქალაქისა და ორგანიზაციისა; ზ) საქველმოქმედო და რელიგიური ორგანიზაციებისა; თ) სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების საჯარო მოხელეებისა - სამუშაო საათების განმავლობაში ან/და როდესაც ისინი უშუალოდ ასრულებენ სამსახურებრივ ფუნქციებს; ი) საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიისა და საქართველოს ენერჯეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის წევრებისა.

რომელიმე პოლიტიკური პარტიის, საარჩევნო სუბიექტობის კანდიდატის ან საარჩევნო სუბიექტის მხარდასაჭერად ან საწინააღმდეგოდ წინასაარჩევნო აგიტაციისა და კამპანიის წარმოების პროცესში თავისი თანამდებობრივი ან სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენება.

თანამდებობრივი ან სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებაში **იგულისხმება**:

- ▶ სამსახურებრივად დაქვემდებარებული ან სხვაგვარად დამოკიდებული პირის ჩაბმა ისეთ საქმიანობაში, რომელიც ხელს უწყობს კანდიდატის წარდგენას ან/და არჩევას (საარჩევნო კოდექსის 49-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტი);

კომენტარი/განმარტება - წინასაარჩევნო აგიტაციაში მონაწილეობის უფლების მქონე პირს, რომელსაც სახელმწიფო ან ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოებში უკავია თანამდებობა, ეკრძალება რომელიმე პარტიის (საარჩევნო ბლოკის) ან კანდიდატის მხარდასაჭერად ან საწინააღმდეგოდ წინასაარჩევნო აგიტაციისა და კამპანიის წარმოების პროცესში უშუალოდ სამსახურებრივად დაქვემდებარებული პირების და ასევე სხვაგვარად დამოკიდებული პირების ჩაბმა, მათ შორის, სამსახურებრივად დაქვემდებარებულ პირებთან შეხვედრის დროს თანამდებობის პირის მიერ პოლიტიკურ პარტიის, საარჩევნო სუბიექტობის კანდიდატის ან საარჩევნო სუბიექტის წარდგენა, ან რომელიმე კანდიდატის მხარდასაჭერი, ან მისი საწინააღმდეგო განცხადების გაკეთება.

ამ მუხლის მიზნებისათვის ტერმინი „სხვაგვარად დამოკიდებული პირები“ აღიქმება როგორც პირები, რომლებიც საქმიანობიდან გამომდინარე მატერიალურად ან რაიმე სხვა ფორმით დამოკიდებულნი არიან აღნიშნული თანამდებობის პირებზე.

- ▶ სახელმწიფო ხელისუფლების ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს მიერ დაფინანსებული სამსახურებრივი მივლინებების დროს ხელმოწერების შეგროვება და წინასაარჩევნო აგიტაციის გაწევა (საარჩევნო კოდექსის 49-ე მუხლის პირველი პუნქტის „ბ“ ქვეპუნქტი);

კომენტარი/განმარტება - წინასაარჩევნო აგიტაციაში მონაწილეობის უფლების მქონე პირს, რომელსაც სახელმწიფო ან ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანოებში უკავია თანამდებობა, ეკრძალება ხელმოწერების შეგროვება და აგიტაციის გაწევა სახელმწიფო ან ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების მიერ დაფინანსებული სამსახურებრივი მივლინების დროს.

- ▶ წინასაარჩევნო აგიტაციის გაწევა სამუშაო საათების განმავლობაში ან/და სამსახურებრივი ფუნქციების შესრულებისას.⁶

კომენტარი/განმარტება - სამსახურებრივი ფუნქციების შესრულების დროდ ჩაითვლება საჯარო მოხელის მხრიდან უშუალოდ სამსახურებრივი ფუნქციების შესრულება, მათ შორის ანაზღაურებადი დრო. ამ ნორმის მიზნებისათვის სამუშაო საათებში არ ჩაითვლება შესვენებისთვის განკუთვნილი დრო.

---

⁶ პოლიტიკური თანამდებობის პირი - საქართველოს პრეზიდენტი, საქართველოს პარლამენტის წევრი, საქართველოს პრემიერ-მინისტრი, საქართველოს მთავრობის სხვა წევრები და მათი მოადგილეები, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების უმაღლესი წარმომადგენლობითი ორგანოების წევრები, აფხაზეთისა და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკების მთავრობათა ხელმძღვანელები, აგრეთვე ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანოს - საკრებულოს წევრი და აღმასრულებელი ორგანოს ხელმძღვანელი, სახელმწიფო რწმუნებული - გუბერნატორი.

ყურადღება!

შეზღუდვა არ მოქმედებს პოლიტიკურ თანამდებობის პირებზე აგრეთვე იმ შემთხვევაზე, როცა ხდება ტელერადიომალუწყებლობის მიერ წინასაარჩევნო აგიტაციისათვის გამოყოფილი დროის გამოყენება.

საარჩევნო სუბიექტთა რეგისტრაციის ვადის გასვლიდან კენჭისყრის დღის დამთავრებამდე **აკრძალულია** ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს, პოლიციისა და პროკურატურის ხელმძღვანელ თანამდებობის პირთა საკადრო გადაადგილება, გარდა მათი უფლებამოსილების ვადის გასვლის ან/და მათ მიერ კანონის დარღვევის შემთხვევებისა.

3.4. საქართველოს პარლამენტის წევრობის კანდიდატის სტატუსის შეუთავსებლობა თანამდებობრივ მდგომარეობასთან

საქართველოს პარლამენტის წევრობის კანდიდატად რეგისტრაციის შესახებ შესაბამისი საარჩევნო კომისიისთვის განცხადების წარდგენიდან არა უგვიანეს მე-2 დღისა დაკავებული თანამდებობიდან უნდა გადადგნენ და განთავისუფლდნენ შემდეგი თანამდებობის პირები:

- ▶ საქართველოს პრეზიდენტი;
- ▶ საქართველოს მინისტრები (გარდა საქართველოს პრემიერ-მინისტრისა) აგრეთვე ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრები სამთავრობო და სახელმწიფო საქვეუწყებო დაწესებულებათა ხელმძღვანელები და მათი მოადგილეები;

- ▶ საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭოს წევრები (გარდა საქართველოს პრემიერ-მინისტრისა და პარლამენტის წევრებისა);
- ▶ საქართველოს ეროვნული ბანკის საბჭოს და საქართველოს საფინანსო ზედამხედველობის სააგენტოს საბჭოს წევრები;
- ▶ გენერალური აუდიტორი და მისი მოადგილეები;
- ▶ სახელმწიფო რწმუნებულები – გუბერნატორები და მათი მოადგილეები;
- ▶ საკრებულოს თავმჯდომარე⁷, გამგებელი, ქალაქის მერი;
- ▶ საქართველოს შინაგან საქმეთა და თავდაცვის სამინისტროების, საქართველოს სახელმწიფო უსაფრთხოებისა და დაზვერვის სამსახურების და სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახურის ოფიცრები;
- ▶ მოსამართლეები;
- ▶ საქართველოს სახალხო დამცველი და მისი მოადგილე;
- ▶ საქართველოს პრეზიდენტის მრჩეველები;
- ▶ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს წევრები საჯარო სამსახურის ბიუროს უფროსი და მისი მოადგილეები;
- ▶ პროკურორები, მათი მოადგილეები, თანაშემწეები და გამომძიებლები;
- ▶ საქართველოს კომუნიკაციების ეროვნული კომისიისა და საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის წევრები.

---

⁷ იგულისხმება საკრებულოს თავმჯდომარეობიდან და არა საკრებულოს წევრობიდან გადადგომა

აღნიშნული თანამდებობებიდან გადადგომისა და განთავისუფლების შესახებ სათანადო სამართლებრივი აქტი დაუყოვნებლივ უნდა წარედგინოს შესაბამის საარჩევნო კომისიას. წინააღმდეგ შემთხვევაში პირს უარი ეთქმება საქართველოს პარლამენტის წევრობის კანდიდატად რეგისტრაციაზე, ხოლო თუ რეგისტრაცია განხორციელდა – რეგისტრაცია უქმდება.

თავი 4

პასუხისმგებლობა საარჩევნო კანონმდებლობის დარღვევისათვის

4.1. ამონარიდი საქართველოს საარჩევნო კოდექსიდან

მუხლი 79. წინასაარჩევნო აგიტაციაში მონაწილეობის მიღება კანონის დარღვევით

საქართველოს საარჩევნო კოდექსის მოთხოვნათა დარღვევით წინასაარჩევნო აგიტაციაში მონაწილეობის მიღება – გამოიწვევს დაჯარიმებას **2 000** ლარის ოდენობით.

მუხლი 80. წინასაარჩევნო მოწოდებებისა და მასალების გავრცელებისათვის ხელის შეშლა

1. საქართველოს საარჩევნო კოდექსით დადგენილი წესით წინასაარჩევნო მოწოდებების, განცხადებების, წარწერების, ფურცლების, ფოტო - და სხვა მასალების გავრცელებისათვის ხელის შეშლა და ჩამორთმევა, აგრეთვე სააგიტაციო დანიშნულების ავტოსატრანსპორტო და სპეციალური მოწყობილობით აღჭურვილი სხვა საშუალებების ჩამორთმევა ან წინასაარჩევნო აგიტაციის მიზნით მათი გამოყენებისათვის ხელის

შემლა – გამოიწვევს დაჯარიმებას **1 000** ლარის ოდენობით.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი თანამდებობის პირთა მიერ, – გამოიწვევს დაჯარიმებას **2000** ლარის ოდენობით.

მუხლი 88. წინასაარჩევნო აგიტაციისას და კამპანიისას ადმინისტრაციული რესურსების გამოყენებისა და თანამდებობრივი ან სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენების აკრძალვა

წინასაარჩევნო აგიტაციისას და კამპანიისას ადმინისტრაციული რესურსების გამოყენებისას და თანამდებობრივი ან სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებისას საქართველოს საარჩევნო კოდექსით დადგენილი მოთხოვნების დარღვევა – გამოიწვევს დაჯარიმებას **2 000** ლარის ოდენობით.

4.2. ამონარიდი ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსიდან

მუხლი 174¹. შეკრების ან მანიფესტაციის ორგანიზებისა და ჩატარების წესის დარღვევა

1. შეკრების ან მანიფესტაციის ორგანიზებისა და ჩატარების წესის დარღვევა, – გამოიწვევს დაჯარიმებას **500** ლარის ოდენობით.

2. იგივე ქმედება, ჩადენილი შეკრების ან მანიფესტაციის ორგანიზატორის მიერ, – გამოიწვევს დაჯარიმებას **5000** ლარის ოდენობით.

3. სასამართლოს შესასვლელის ბლოკირება, შეკრების ან მანიფესტაციის ჩატარება მოსამართლის საცხოვრებელ ადგილას ან საქართველოს საერთო სასამართლოში – გამოიწვევს ადმინისტრაციულ პატიმრობას **15** დღემდე ვადით.

4. „შეკრებებისა და მანიფესტაციების შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-9, მე-11 და 11¹ მუხლებით გათვალისწინებული ნორმების დარღვევა – გამოიწვევს დაჯარიმებას **500 ლარის** ოდენობით ან ადმინისტრაციულ პატიმრობას 15 დღემდე ვადით, ხოლო თუ დამრღვევი ორგანიზატორია – დაჯარიმებას **5 000 ლარის** ოდენობით ან ადმინისტრაციულ პატიმრობას 15 დღემდე ვადით.

შენიშვნა: ამ მუხლით გათვალისწინებული სამართალდარღვევების ჩადენისათვის პირს ჩამოერთმევა იარაღის ტარების უფლება 3 წლამდე ვადით.

მუხლი 174². შეკრებისათვის ან მანიფესტაციისათვის ხელის შეშლა სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით

შეკრებისათვის ან მანიფესტაციისათვის, აგრეთვე მასში მონაწილეობის უფლების განხორციელებისათვის ხელის შეშლა სამსახურებრივი მდგომარეობის გამოყენებით, - გამოიწვევს დაჯარიმებას შრომის ანაზღაურების ორმოცდაათიდან ას მინიმალურ ოდენობამდე.

თვითმმართველი ერთეულის იერსახის დამახინჯება

სააგიტაციო მასალის განთავსება ისეთ ადგილებზე, რომლებიც საამისოდ არ არის გამოყოფილი, ასევე არჩევნების საბოლოო შედეგების ოფიციალურად გამოქვეყნებიდან 15 დღის ვადაში საარჩევნო სუბიექტების მიერ სააგიტაციო მასალის ჩამოუხსნელობა განიხილება როგორც თვითმმართველი ერთეულის იერსახის დამახინჯება და გამოიწვევს დაჯარიმებას 50 ლარის ოდენობით (საარჩევნო კოდექსი - მუხლი 46.8, საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი - მუხლი 150.1).

იგივე ქმედება, ჩადენილი განმეორებით, – გამოიწვევს დაჯარიმებას 500 ლარის ოდენობით (საქართველოს ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი - მუხლი 150).

4.3. სამართალწარმოება

საქართველოს საარჩევნო კოდექსის **79-ე და 88-ე მუხლებით** გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ ოქმებს **ადგენენ ცესკოს თავმჯდომარე**, აგრეთვე შესაბამისი **საოლქო საარჩევნო კომისიების** მიერ უფლებამოსილი პირები (თანამდებობის პირები).

უკანონოდ ჩამოხსნილი, ჩამოხეული, დაფარული ან დაზიანებული საარჩევნო პლაკატების საქართველოს საარჩევნო კოდექსის **მე-80 მუხლით** გათვალისწინებულ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ნაწილში ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა ოქმებს ადგენენ შესაბამისი **მუნიციპალიტეტის აღმასრულებელი ორგანო** ან მის მიერ უფლებამოსილი პირი.

ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის **174²-ე მუხლით** გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ ოქმებს ადგენენ საქართველოს ცენტრალური **საარჩევნო კომისია**, მისდამი დაქვემდებარებული საარჩევნო კომისიები, მის მიერ უფლებამოსილი პირები ან/და საქართველოს **შინაგან საქმეთა ორგანოების** საამისოდ უფლებამოსილი პირები.

ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის **174¹-ე მუხლით** გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ ოქმებს ადგენენ **შინაგან საქმეთა ორგანოები**.

ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 150-ე მუხლით გათვალისწინებულ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა შესახებ ოქმებს ადგენენ შინაგან საქმეთა ორგანოები, ასევე შესაბამისი ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების მიერ უფლებამოსილი პირები (ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი - მუხლი 239.13,14).

4.4. ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა ოქმი

ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმი განეკუთვნება მკაცრი აღრიცხვის ფორმებს. მკაცრი აღრიცხვის ფორმების რეგისტრაცია ან ხელახალი რეგისტრაცია (მკაცრი აღრიცხვის ფორმაში ცვლილებების შეტანა), რეგულირდება და ხორციელდება საქართველოს კანონის ”მკაცრი აღრიცხვის ფორმების შესახებ” და საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2005 წლის 2 აგვისტოს №669 ბრძანების ”მკაცრი აღრიცხვის ფორმების ნუსხის, მკაცრი აღრიცხვის ფორმების რეგისტრაციის წესისა და მკაცრი აღრიცხვის ფორმების რეგისტრაციის ჟურნალის ფორმის დამტკიცების თაობაზე” შესაბამისად.

ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევის ოქმის შინაარსი

ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმში აღინიშნება:

- ▶ მისი შედგენის თარიღი და ადგილი;
- ▶ შემდგენის თანამდებობა, სახელი, მამის სახელი და გვარი;
- ▶ მონაცემები დამრღვევის პიროვნების შესახებ, მათ შორის, პირადი ნომერი ან გადასახადის გადამხდელის საიდენტიფიკაციო ნომერი;

- ▶ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ჩადენის ადგილი, დრო და არსი;
- ▶ ნორმატიული აქტი, რომელიც ითვალისწინებს პასუხისმგებლობას ამ სამართალდარღვევისათვის;
- ▶ მოწმეთა და დაზარალებულთა გვარები და მისამართები, თუ ისინი არიან;
- ▶ დამრღვევის ახსნა-განმარტება;
- ▶ საქმის გადასაწყვეტად საჭირო სხვა ცნობები.

ოქმს ხელს აწერენ მისი შემდგენი და სამართალდამრღვევი. ოქმს შეიძლება ხელი მოაწერონ აგრეთვე მოწმეებმა და დაზარალებულებმა (მათი არსებობის შემთხვევაში).

თუ ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ჩამდენი უარს იტყვის ოქმის ხელმოწერაზე, ოქმში კეთდება სათანადო ჩანაწერი. ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ჩამდენს უფლება აქვს, წარმოადგინოს ოქმისათვის დასართავი ახსნა-განმარტება და შენიშვნები ოქმის შინაარსის გამო, აგრეთვე ჩამოაყალიბოს მის ხელმოწერაზე უარის თქმის მოტივები.

ოქმის შედგენისას დამრღვევს განემარტება ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსის 252-ე მუხლით გათვალისწინებული მისი უფლებები და მოვალეობები, რაც აღინიშნება ოქმში (ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი - მუხლი 240).

ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის შესახებ ოქმის შინაარსს და მისი გამოწერის წესს განსაზღვრავს ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლობითი ორგანო, ხოლო ქალაქ თბილისში – ქალაქ თბილისის მერი (ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი - მუხლი 240¹).

ოქმის გაგზავნა, განხილვა და მისი გასაჩივრების ვადები

ოქმი დაუყოვნებლივ ეგზავნება რაიონულ (საქალაქო) სასამართლოს, რომელიც განიხილავს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმეს (ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი - მუხლი 241).

ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა საქმეებს რაიონული (საქალაქო) სასამართლო, განიხილავს ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმის და სხვა მასალების მიღებიდან თხუთმეტი დღის ვადაში (ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი - მუხლი 262).

ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის საქმეზე სასამართლოს მიერ მიღებული დადგენილება მისი გამოტანიდან **10 დღის ვადაში** სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატაში, შეუძლია გაასაჩივროს პირმა, რომლის მიმართაც არის გამოტანილი დადგენილება. ასევე, დაზარალებულმა ან ადმინისტრაციული სამართალდარღვევის ოქმის შემდგენმა (ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი - მუხლი 271, 273).

